

WMO: 2025 yılında aşırı hava ve iklim olayları Afrika'da milyonlarca insanı etkiledi

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), “2025 yılında aşırı hava ve iklim olayları Afrika'da milyonlarca insanı etkiledi” başlıklı bir basın açıklaması yayımladı.

Söz konusu basın açıklamasında özetle şu hususlara değinilmektedir:

- 2025 yılında Afrika'da meydana gelen aşırı hava ve iklim olaylarından en az 13 milyon kişi etkilenmiş, 3.000'den fazla can kaybı yaşanmıştır.
- Afrika kıtası küresel ortalamadan daha hızlı ısınmış olup 2025 yılı, kullanılan veri setine bağlı olarak kayıtlardaki en sıcak üçüncü ile yedinci yıl arasında yer almıştır.
- Afrika ülkelerinin yalnızca yaklaşık %40'ı çoklu tehlike erken uyarı sistemlerine sahiptir ve erken uyarı kapasitesindeki kritik eksiklikler devam etmektedir.
- Seller kıtada en yaygın görülen afet türü olmuş, Nijerya ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti başta olmak üzere çeşitli ülkelerde önemli can kayıplarına yol açmıştır.
- Doğu Afrika'da kuraklıktan 8,5 milyondan fazla kişi etkilenmiş, Kuzey Afrika'da ise çok yıllı kuraklık koşulları sürmüştür.
- Afrika'daki buzullar 19. yüzyılın sonlarından bu yana alanlarının %90'ından fazlasını kaybetmiş, Kilimanjaro Dağı'ndaki buzul alanı 1900 yılındaki 11,4 km² seviyesinden son yıllarda 1 km²'nin altına gerilemiştir.
- Okyanus ısınması ve asitlenmesi devam etmiş, bazı Afrika kıyılarında deniz seviyesi yükselme hızı küresel ortalamanın üzerinde gerçekleşmiştir.
- Erken uyarı sistemleri, iklim hizmetleri ve kurumlar arası koordinasyon afet risklerinin azaltılmasında kritik öneme sahip olmuştur.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) tarafından yayımlanan yeni rapora göre, 2025 yılında Afrika'da meydana gelen aşırı hava ve iklim kaynaklı olaylar en az 13 milyon kişiyi etkilemiş, 3.000'den fazla kişinin hayatını kaybetmesine neden olmuş ve ekonomi ile toplumun tüm kesimlerinde zincirleme etkiler yaratmıştır.

Kıta, bu etkilerle mücadele etmekte zorlanıyor ve ülkelerin yalnızca %40'ı hayatları ve geçim kaynaklarını kurtarmak için gerekli olan çoklu tehlike erken uyarı sistemlerine sahip. Bununla birlikte, meteoroloji hizmetleri, afet yönetimi kurumları ve yerel otoriteler arasındaki iş birliğinin artması ile mevsimlik tahminler gibi iklim hizmetlerindeki ilerlemelerin, hazırlık ve müdahale kapasitesinin güçlendiğine dair cesaret verici işaretler bulunmaktadır.

Afrika İklimin Durumu 2025 Raporu, karar alma süreçlerini desteklemek amacıyla temel iklim göstergeleri, etkiler ve riskler hakkında güvenilir bilgiler içeren kapsamlı bir bölgesel değerlendirme sağlamaktadır. Raporun hazırlanmasında onlarca uzman, Milli Meteoroloji ve Hidroloji Servisleri, iklim merkezleri ve Birleşmiş Milletler ortakları katkı sağlamıştır.

Rapora göre Afrika kıtası küresel ortalamadan daha hızlı ısınmakta ve 1991 yılından bu yana kıta genelindeki ısınma hızı, önceki tüm 30 yıllık dönemlere kıyasla belirgin şekilde daha yüksek olmuştur. 2025 yılında kara alanları üzerinde ölçülen yıllık ortalama yüzey hava sıcaklığı, kullanılan veri setine bağlı olarak kayıtlardaki en sıcak üçüncü ile yedinci sıra arasında yer almıştır.

Afrika'daki buzullar, 19. yüzyılın sonlarından bu yana alanlarının %90'ından fazlasını kaybetmiştir. Kilimanjaro Dağı'nda buzulların kapladığı alan 1900 yılında 11,4 km² iken son yıllarda 1 km²'nin altına düşmüştür.

Bölge genelinde yaygın deniz sıcak hava dalgaları ile birlikte okyanus ısınması devam etmektedir. 2025 yılında okyanus ısı içeriği ve deniz yüzeyi sıcaklıkları, 2023 ve 2024 yıllarındaki rekor seviyelerin altında kalmış olsa da son 10 yılın tarihsel olarak yüksek değerleri aralığında seyretmeye devam etmiştir. Okyanus asitlenmesi de sürmekte olup 2025 yılında bölgenin büyük bölümünde rekor düzeyde düşük yüzey pH değerleri gözlenmiştir. Okyanus ısınması ve asitlenmesi, deniz ekosistemlerine ve geçimleri bunlara bağlı olan insanların geçim kaynaklarına zarar vermektedir.

Rapora göre, 1999–2025 döneminde Afrika kıyılarındaki deniz seviyesi yükselme oranı, birçok bölgede yıllık 3,6 mm olan küresel ortalamanın üzerinde gerçekleşmiş; Atlantik kıyılarında yıllık yaklaşık 4,2 mm'ye, Hint Okyanusu kıyılarında 5,2 mm'ye ve Kızıldeniz'de 5,6 mm'ye ulaşmıştır.

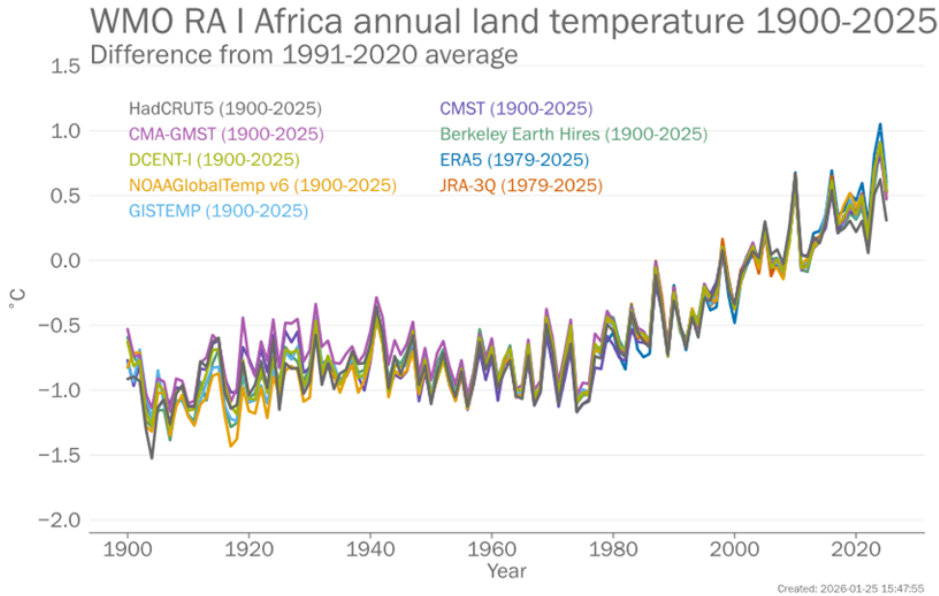

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşırı hava olayları kıtayı ciddi şekilde etkilemektedir. Bildirilen olayların yarısından fazlasını seller oluşturmuştur. Örneğin, Mayıs ayında Nijerya'da meydana gelen şiddetli seller 200'den fazla kişinin ölümüne yol açarken, Nisan ayında Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde yaşanan seller ise 160'tan fazla kişinin hayatını kaybetmesine neden olmuştur. 2024/2025 tropikal siklon sezonu özellikle Güney Hint Okyanusu'nda oldukça aktif geçmiştir. Doğu Afrika'da kuraklık 8,5 milyondan fazla insanı etkilemiştir.

WMO Genel Sekreteri Celeste Saulo, "Artan sıcaklıklardan yükselen deniz seviyelerine, yıkıcı sellerden kuraklıklara kadar değişen iklimin işaretleri Afrika genelinde net bir şekilde görülmektedir. Bu rapor yalnızca risklerin boyutunu değil, aynı zamanda hayatları ve geçim kaynaklarını korumada erken uyarıların, iklim hizmetlerinin ve koordineli eylemlerin giderek artan önemini de ortaya koymaktadır" demiştir.

Öne Çıkan Bulgular

Sıcaklık

2025 yılında Afrika'da kara alanları üzerinde ölçülen yıllık ortalama yüzey hava sıcaklığı, 1991–2020 ortalamasının yaklaşık 0,51°C [belirsizlik aralığı: 0,31°C ile 0,60°C] üzerinde gerçekleşerek kayıtlardaki en sıcak üçüncü ile yedinci yıl arasında yer almıştır.

En yüksek sıcaklık anomalileri Kuzey Afrika'da, özellikle Cezayir ve Tunus'un Akdeniz kıyıları boyunca kaydedilmiştir. Güney Afrika ise aynı referans döneme göre +0,21°C [0,08°C–0,35°C] ile en düşük sıcaklık anomalisini yaşamıştır.

Yağış

Geçen yüzyılın ortalarından bu yana Afrika'daki yağış eğilimleri değişkenlik göstermekle birlikte baskın eğilim, ortalama yağış miktarlarında azalma yönünde olmuştur.

Sahel bölgesi, 1980–2010 döneminde yağış sezonu boyunca daha şiddetli yağışlar almıştır.

Kuzey Afrika'da kuraklık koşullarında ve meteorolojik, hidrolojik ve tarımsal kuraklıklarda bir artış gözlenmiştir (orta güvenilirlik). Doğu Akdeniz Levant bölgesinde son yıllarda gözlenen aşırı kuraklıkların son birkaç yüzyılda benzeri görülmemiştir.

Doğu Afrika, birçok ülkede yoğun yağış dönemleri ve sellerle birlikte yüksek yağış değişkenliği yaşamış, ancak özellikle Mart–Mayıs arasındaki uzun yağış sezonunda Afrika Boynuzu'nda yağışlarda belirgin bir azalma görülmüştür.

Güney Afrika'da ise bu alt bölgenin batı ve doğu kesimlerinde şiddetli yağışların sıklığı ve yoğunluğu muhtemelen artmıştır.

2025 yılı, yağış düzenlerini etkileyen zayıf bir La Niña ile başlamış ve sona ermiştir.

2025 yılında Sahel bölgesinde yağış miktarları üst üste ikinci yıl normalin üzerinde gerçekleşmiştir.

Güney Afrika'nın büyük bölümünde yıllık yağış toplamları normalin üzerinde kaydedilmiş olsa da, Doğu Afrika adalarının çoğunda yağışlar normalin altında kalmıştır.

Doğu Afrika'nın büyük bir kısmı hem uzun hem de kısa yağış mevsimlerinde normalin altında yağış almıştır. Afrika Boynuzu çevresinde yıllık toplam yağış miktarları alışılmadık derecede düşük olmuştur.

Kuzey Afrika'da Akdeniz kıyıları boyunca yıllık toplam yağış miktarları normalin altında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, yıllardır süren ortalamanın altındaki yağışların ardından kuzeybatı Afrika'nın bazı bölgelerinin ortalamanın üzerinde yağış aldığı ilk yıl olmuştur. Ancak Kuzey Afrika'yı etkileyen çok yıllık kuraklık tüm bölgelerde hafiflememiştir.

Buzullar

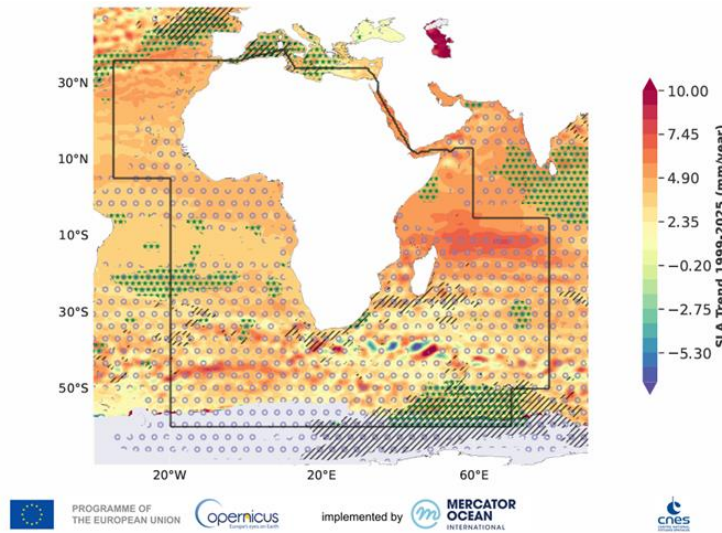
Buzulların erimesi deniz seviyesini, bölgesel su döngülerini ve buzul gölü taşkınları gibi yerel tehlikelerin oluşumunu etkilemektedir.

Günümüzde Afrika kıtasındaki buzullar yalnızca Kenya'daki Kenya Dağı ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti'ndeki Kilimanjaro Dağı olmak üzere iki yanardağ ile Uganda ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti sınırlarındaki Ruwenzori dağ grubuyla sınırlıdır.

Kilimanjaro Dağı (5.895 m) Afrika kıtasının en yüksek dağdır ve Afrika'nın en büyük buz alanlarına ev sahipliği yapmaktadır. 2025 yılında önemli miktarda kar yağışı almasına rağmen, buzul alanı 1900 yılında 11,4 km² iken son yıllarda 0,98 km²'ye gerilemiştir. 1906 ile 2021/2022 yılları arasında ise sırasıyla Kenya Dağı'ndaki buz alanı 1,64 km²'den 0,07 km²'ye, Ruwenzori Dağları'ndaki buz alanı ise 6,51 km²'den sadece 0,38 km²'ye düşmüştür.

●●●● OHC max records in 2025
//// SST max records in 2025
- - - pH min records in 2025

Çoklu Tehlike Erken Uyarı Sistemleri

2025 yılında meydana gelen şiddetli iklim olayları, hedef odaklı politika adımlarının gerekliliğini ortaya koyarak derin sosyoekonomik krizleri tetiklemiştir.

Afrika kıtası genelinde, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri António Guterres öncülüğünde yürütülen Herkes İçin Erken Uyarılar girişimine yönelik bağlılık giderek artmaktadır. Birçok ülke, devletin ve toplumun farklı sektörlerini bir araya getiren ulusal yol haritaları hazırlamayı taahhüt etmiştir. Çoklu Tehlike Erken Uyarı Sistemlerinin (MHEWS) durumuna ilişkin en güncel rapor, özellikle Afrika'da ve en az gelişmiş ülkelerde kritik eksikliklerin sürdüğünü gözler önüne sermektedir. Afrika ülkelerinin %40'ından daha azı yeterli hazırlık ve müdahale kapasitesine sahip olduğunu bildirmektedir.

Afrika İklimin Durumu 2025 Raporu, etkiler ve riskleri gözler önüne sermek, alınan dersleri ve geleceğe yönelik öngörülerini paylaşmak adına Gana, Nijerya ve Güney Afrika'dan üç vaka çalışması sunmaktadır.